

8. gyakorlat

Elemi függvények és inverzeik

1. Legyen $f(x) = 3\pi - 2 \arcsin(3 - 2x)$

a) Adjuk meg az f függvény értelmezési tartományát (D_f), értékkészletét (R_f) és deriváltját ($f'(x)$).

b) Írjuk fel az $x_0 = \frac{7}{4}$ pontbeli érintőegyenest.

c) Indokoljuk meg, hogy f -nek létezik az f^{-1} inverze.

$$f^{-1}(x) = ?, \quad D_{f^{-1}} = ?, \quad R_{f^{-1}} = ?$$

2. Hol és milyen típusú szakadása van az alábbi függvényeknek?

$$\text{a) } f(x) = \arctg\left(\frac{1}{x}\right) \quad \text{b) } f(x) = x \cdot \arctg\left(\frac{1}{x}\right) \quad \text{c) } f(x) = x \cdot \arctg\left(\frac{1}{x(x-1)}\right)$$

$$3.^{\text{hf}} \text{ Legyen } f(x) = \begin{cases} x \arctg\left(\frac{1}{x}\right) & \text{ha } x \neq 0 \\ a, & \text{ha } x = 0 \end{cases} \quad \text{és} \quad g(x) = \begin{cases} x^2 \arctg\left(\frac{1}{x}\right) & \text{ha } x \neq 0 \\ b, & \text{ha } x = 0 \end{cases}$$

a) Határozzuk meg az a és b paraméterek értékét úgy, hogy f és g folytonos legyen $x = 0$ -ban.

b) A definíció alapján határozzuk meg $f'(0)$ és $g'(0)$ értékét.

$$4.^* \text{ Legyen } f(x) = \begin{cases} \arctg\left(\frac{1+x}{1-x}\right) & \text{ha } x \neq 1 \\ \beta, & \text{ha } x = 1 \end{cases}$$

a) Megválasztható-e a β értéke úgy, hogy f folytonos legyen $x = 1$ -ben?

b) $f'(x) = ?$, ha $x = 1$

c) $\lim_{x \rightarrow 1} f'(x) = ?$ Létezik-e $f'(1)$?

5. Határozzuk meg az alábbi függvények deriváltját:

$$\text{a) } f(x) = \arcsin x, \quad g(x) = \arcsin(3x + 2), \quad h(x) = \arcsin(x^2)$$

$$\text{b) } f(x) = \arccos x, \quad g(x) = \arccos(\sqrt{x}), \quad h(x) = \arccos(e^{5x})$$

$$\text{c) } f(x) = \arctg x, \quad g(x) = \arctg\left(\frac{1}{x^2}\right), \quad h(x) = \arctg(\sqrt{1+x^2})$$

$$\text{d) } f(x) = \text{sh } x + \text{ch } x, \quad g(x) = \text{sh}(x^2 + 4) \cdot \text{ch}^5(x), \quad h(x) = \frac{\text{sh}(2x)}{\text{ch}(x^2)}$$

$$\text{e) } f(x) = \text{arsh } x, \quad g(x) = \text{arsh}(6x + 5) \quad h(x) = x \cdot \text{arsh}(x^2)$$

$$\text{f) } f(x) = \text{arch } x, \quad g(x) = \text{arch}(e^x) \quad h(x) = \ln(x^2 + 1) \cdot \text{arch}(\sqrt{x})$$

6. Számítsuk ki az alábbi határértékeket:

$$\text{a) } \lim_{x \rightarrow \infty} \text{th}(2x) \quad \text{b) } \lim_{x \rightarrow -\infty} \text{cth}(3x) \quad \text{c) } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\text{sh}(2x - 5)}{\text{ch}(1 - 2x)} \quad \text{d) } \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\text{sh}(2x - 5)}{\text{ch}(8 - 2x)}$$

7.* Deriváljuk az alábbi függvényeket:

$$\text{a) } f(x) = \begin{cases} \text{ch}(5x^2) & \text{ha } x \geq 0 \\ \text{sh}(2x) - 3x, & \text{ha } x < 0 \end{cases} \quad \text{b) } g(x) = (1 + x^4)^{2x}$$

8.* Legyen $f(x) = \begin{cases} x e^{-\frac{1}{(x-2)^2}} & \text{ha } x > 2 \\ \operatorname{ch}^2(x-2)^3, & \text{ha } x \leq 2 \end{cases}$. Írjuk fel $f'(x)$ értékét, ahol létezik.

Eredmények

Az 1., 3., 4., 7., 8. feladat megtalálható a példatárban (4.4 fejezet, 63. oldaltól):

https://math.bme.hu/~tasnadi/merninf_anal_1/anal1_gyak.pdf

2. feladat:

a) $x = 0$ -ban véges ugrás

b) $x = 0$ -ban megszüntethető szakadás

c) $x = 0$ -ban megszüntethető szakadás, $x = 1$ -ben véges ugrás

6. feladat:

a) 1   b) -1   c) $\frac{1}{e^4}$ d) $-e^4$